

Aan de Minister van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw Edith Schippers
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Cc: Minister Jet Bussemaker (OCW)
Minister Ivo Opstelten (J&V)
Minister Lodewijk Asscher (SZW)

Amsterdam, 20 december 2012

Geachte Minister Schippers,

Met deze open brief willen wij als leden van de Landelijke oudergroep *Opvoeden is een gesprek* reageren op de tragische dood van grensrechter Richard Nieuwenhuizen uit Almere en de daarop volgende maatschappelijke discussie.

Onze groep bestaat uit acht ouders (mannen en vrouwen) van Turkse, Marokkaanse, Antilliaanse en Surinaamse komaf. Sinds 2010 houden wij ons bezig met de vraagstukken waarvoor ouders met een migratie-achtergrond zich geplaagd zien bij het opvoeden van hun kinderen. Daarbij baseren wij ons op onze eigen ervaringen en op de verhalen en ervaringen van honderden andere migrantenouders en jongeren waarmee wij de afgelopen twee jaar contact hebben gehad. In mei 2012 hebben wij een visiedocument naar buiten gebracht met de titel: *Opvoeden is jezelf opnieuw uitvinden*.¹

Wij constateren dat er in het maatschappelijk en politieke debat naar aanleiding van het voetbalgeweld de neiging bestaat om te zoeken naar simpele oplossingen in de zin van regels en straffen. Het is onze stellige overtuiging dat zo'n aanpak niet voldoet, omdat we hier te maken hebben met een complexer vraagstuk, namelijk dat van opvoeden in een veranderende samenleving.

Wij zien dat veel migrantenouders betrokken zijn bij de opvoeding van hun kinderen en bezig zijn om zich zelf als opvoeder opnieuw uit te vinden. We zien echter ook dat er voor hen vaak weinig ruimte is om met anderen over opvoeden te praten, ervaringen uit te wisselen en nieuwe wegen te ontdekken. Dit komt onder andere doordat migrantenouders te vaak vanuit een hulpverleningsperspectief benaderd worden en dat er veel impliciete waarden en normen worden gehanteerd over wat de juiste opvoeding is. Om hier verandering in te brengen, hebben wij samen met anderen, een serie programma's ontwikkeld om het open gesprek over opvoeden tussen ouders onderling, tussen ouders en jongeren en tussen ouders en scholen te bevorderen.

¹ Wij zijn bij elkaar gekomen in het kader van het project Opvoeden is een gesprek. Dit project kent een landelijk programma en vijf lokale experimenten die zijn uitgevoerd in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Opvoeden is een gesprek is een initiatief van de stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie (stichting BMP). Het visiedocument is te lezen op onze website: www.opvoedeniseengesprek.nl

In deze brief doen wij een beroep op u om met ons te kijken hoe wij als migrantenouders ook een actieve bijdrage kunnen leveren aan het gesprek over opvoeden en sport en hoe we dit gesprek op de sportvelden en in de sportkantine met andere ouders en met besturen en vrijwilligers van sportclubs kunnen voeren.

Een complex vraagstuk

Een van de kernpunten die wij in ons visiedocument constateren is dat er voortdurend óver migrantenouders wordt gepraat, maar zelden met ons. Hierdoor ontstaan allerlei scheve beelden over de waarden en normen die wij belangrijk vinden en over onze wil om betrokken te zijn bij het onderwijs, de jeugdhulpverlening, sportverenigingen en dergelijke.

Wij realiseren ons dat het lang niet altijd goed gaat met de opvoeding in migrantengezinnen. We zien dat jongens soms als kleine prinsjes behandeld worden, waardoor ze in de buitenwereld veel moeite hebben met het accepteren van grenzen. Maar we weten ook hoe moeilijk het is om als ouder je weg te vinden in een samenleving waarvan je de culturele codes en de structuren onvoldoende kent en waarin je vaak met wantrouwen benaderd wordt.

In de landen waar wij vandaan komen voedden ouders hun kinderen vaak op in een wijder verband, met familie, buren en kennissen. Door de migratie is deze (collectieve) inbedding weggefallen. Wij constateren dat dit grote gevolgen heeft voor de rol die van vaders verwacht wordt. Zij worden in veel gezinnen als afwezig ervaren, omdat ze zich als kostwinner opstellen, of omdat ze uit een cultuur komen waarin de vader niet direct bij het gezin woont. Wij weten echter ook dat vaders wel degelijk betrokken willen zijn en op zoek zijn naar nieuwe manieren waarop dit kan. Zonder goed voorbeeld van hun vader zijn zonen later immers niet in staat om zelf invulling te geven aan het vaderschap.

Maar er is meer aan de hand. De negatieve politieke discussie over migranten, het idee dat je alles moet kunnen zeggen en de discriminatie op bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, zorgen er voor dat onze kinderen al vroeg te maken hebben met afwijzing en discriminerende opmerkingen. Dit heeft een enorme impact op hun leven.

Ook zijn er grote verschillen tussen thuis en buitenshuis. Thuis zijn veel jongens lief, aardig, rustig en vooral gehoorzaam. Buiten op straat gelden andere regels en speelt groepsdruk een belangrijk rol. Jongeren blijken makkelijk beïnvloedbaar door de cultuur die op straat heerst en verleggen hun grenzen naar vormen van gedrag waarbij stoerheid en roekeloosheid voorop staan. Deze straatcultuur baart ons grote zorgen, omdat vooral (migranten) meisjes hier erg onder te lijden hebben en de codes van deze cultuur tot allerlei vormen van destructief gedrag leiden.

Los van de straatcultuur zien we dat er in de gehele Nederlandse samenleving een soort buitencultuur is ontstaan waarin geen enkele autoriteit nog aanvaard wordt en het direct gevoelde eigenbelang voorop wordt gesteld. Een cultuur waarin alle nadruk wordt gelegd op winnen en voor elk probleem een schuldige wordt gezocht.

In ons visiedocument geven we aan dat wij het stellen van grenzen een van de moeilijkste opgaven bij het opvoeden vinden. In de landen van herkomst waren de materiële mogelijkheden beperkt en de grenzen duidelijk. Bovendien hadden opvoeders meer gezag. Hier moet je als ouder meer met je kinderen onderhandelen. Wij ervaren dat Nederlandse ouders vaak denken dat wij geen grenzen

(willen) stellen, of juist vinden dat we veel te streng zijn. Omgekeerd hebben wij soms het idee dat Nederlandse kinderen alles mogen. Wij vinden het daarom belangrijk dat we met elkaar in gesprek gaan over de vraag waarom grenzen stellen belangrijk is en hoe andere ouders dat doen. Losbandige en brutale kinderen zijn een gezamenlijk probleem dat alles te maken heeft met de inrichting van de samenleving en de manier waarop we in het algemeen met elkaar omgaan.

Hoewel wij het belang van structuur en afspraken erkennen, denken wij niet dat het geweld rond de sportvelden en op andere plekken in de samenleving opgelost kan worden met straffen en van boven opgelegde regels. Er is niet één simpele maatregel, hoe graag politici en journalisten dat ook willen. “Ouders achter de hekken” lijkt een simpele oplossing, maar gaat voorbij aan de achtergronden van het gedrag van ouders op de sportvelden. Wij beseffen dat ook wij verantwoordelijk zijn voor de cultuur op straat en willen samen met anderen verkennen wat de rol van ouders op de sportvelden kan zijn. Om nieuwe vormen van ouderbetrokkenheid te ontwikkelen is het belangrijk dat we:

1. Het doorgeschoten individualisme ter discussie stellen
2. De stereotiepe beelden over migrantenouders doorbreken
3. Oog hebben voor de talenten van jongeren, zonder het sociale karakter van de sport te verliezen

Als migrantenouders kunnen wij vanuit onze culturele achtergronden een actieve bijdrage leveren aan het ontwikkelen van omgangsvormen die passen bij deze tijd en inzetten op werkelijk sociaal gedrag. De afgelopen twee jaar hebben wij in het project *Opvoeden is een gesprek* gemerkt dat er een enorme bereidheid bestaat onder migrantenouders en jongeren om over opvoeden en alles wat daar mee samenhangt in gesprek te gaan: met elkaar, met andere ouders, met scholen en met hulpverleningsinstellingen, maar ook met bestuurders en met politici. Belangrijke uitgangspunten in deze gesprekken zijn de gelijkwaardigheid tussen de gesprekspartners en de wil om elkaars achtergronden en verhalen te begrijpen.

Graag gaan wij ook met u in gesprek om samen te kijken hoe we de programma's, die we in het kader van *Opvoeden is een gesprek* ontwikkeld hebben, kunnen gebruiken om het gesprek tussen ouders, besturen en vrijwilligers van sportclubs, én jongeren op zo'n manier te bevorderen dat er sprake is van gezamenlijk gevoelde codes en verantwoordelijkheden. In de hoop dat we zo'n afschuwelijke ontsporing met zulke dramatische gevolgen als in Almere nooit meer mee hoeven te maken.

De Landelijke oudergroep *Opvoeden is een gesprek*,

Rachida Belarbi, Soest
Tülay Demirci, Arnhem
R'kia El Mohim, Soest
El Tarik Hassan, Rijswijk
John Hiwat, Amsterdam
Driss Kaamouchi, de Meern
Richard Knel, Amsterdam
Clay Toppenberg, Amsterdam

De Landelijke oudergroep wordt ondersteund door de stichting BMP, Willem de Zwijgerlaan 350 B/2, 1055 RD, opvoeden@stichtingbmp.nl, 020 4282728 of 06 29035922. www.stichtingbmp.nl